

door den schrijver langen tijd is aangewend en proefhoudend is gebleken. Sommige nieuwere middelen worden, slechts kort aangestipt en enkele geheel overgeslagen, waardoor het werkje niet aan bruikbaarheid verliest.

Ofschoon hij zich van het onvolkomene dezer classificatie wel bewust is, verdeelt JESSNER de medicamenten, die bij de uitwendige behandeling der huidziekten toegepast worden, volgens hun klinische beteekenis in groepen. Van dit standpunt bespreekt hij achtereenvolgens de reinigings- en ontvettingsmiddelen, de vetten en beschuttende medicamenten, de anaesthetica voor de huid, de antihidrorroica, de antiseborrhoica, de epidermoplastica, antipsoriatica, keratolytica, corioplastica, antiparasitaria, de middelen die destrueerend op de weefsels of het pigment inwerken en ten slotte de resorbentia. Talrijke goede recepten worden er ingevoegd en een register aan het slot der verhandeling maakt de oriëntteering gemakkelijk.

M. S. GUTTELING.

BEROEPSBELANGEN.

VERMINDERDE TOEVLOED VAN GENEESKUNDIGE STUDENTEN. — Gedurende dezen winter studeeren in Duitschland 5953 jongelieden in de geneeskunde. In 1898 bedroeg dit getal nog 8533.

BIJSTAND VOOR NOODLIJDENDE ARTSEN OF HUN WEDUWEN. — Uit het 74ste jaarbericht van de Hufeland-stichting blijkt, dat 2755 Pruisische artsen in 1904 lid van de stichting voor artsen waren en 9190 Mk. bijdroegen. Ondersteuning van 200—400 Mk. werd genoten door 22 artsen, tot een gezamenlijk bedrag van 7600 Mk. Het weduwenfonds kreeg bijdragen van 3339 artsen, tot een bedrag van 11040 Mk.; er werden 179 weduwen met 100—210 Mk. ondersteund, tot een gezamenlijk bedrag van 20934 Mk. In 1904 viel aan de stichting een legaat van 25000 en een schenking van 3000 Mk. (van een niet-noodlijdende weduwe van een arts) ten deel (*All. med. Centralz.*).

HET PRAKTISCHE JAAR. — Bij de invoering van het praktische jaar is bepaald, dat jonge artsen, die vóór de invoering met hun studie waren begonnen en wier omstandigheden het voor hen bezwaarlijk maken, hun studietijd met een jaar te verlengen, geheel of gedeeltelijk daarvan konden worden vrijgesteld. Het is nu gebleken, dat de verschillende Staten van Duitschland daarin niet allen even vrijgevig waren. De Bijkskanselier heeft nu maatregelen genomen om volkomen overeenstemming te verkrijgen in de bepalingen betreffende deze vrijstelling (*Münch. med. Wochenschrift*).

PINKHOF.

INGEZONDEN.

VEGETARISME.

Aan collega ENDTZ wilde ik nog gaarne een enkel woordje zeggen. Indien men meent, dat een ethische vegetariër, als hij zijn vleesch laat

staan, daarom bepaald meer melk en eieren zal gebruiken dan vroeger, dan dwaalt men. En dat komt, omdat het meeste der bestaande „officieele” literatuur ons al zeer slecht inlicht. Reden, waarom ik steeds aanspoor, nu toch eindelijk deze kwestie eens behoorlijk te onderzoeken.

Zou het geen verschil maken, of men een dier doodt om het op te eten of om er zich (oeconomisch) tegen te verdedigen? Of ik dood voor mijn plezier (om mijn gehemelte te strelen) óf uit noodzaak, afgezien nog van aesthetische gronden, is dat hetzelfde? Als nu de lacto-vegetariër (in dit geval natuurlijk niet door asphyxiatie) op een of andere pijnlooze manier een koe doodt en een ander daarvan een biefstukje wenscht, kan deze vragen: handel ik nu zedelijk minder goed? Dat moet hij dan maar voor zijn eigen gevoel uitmaken, waarop ten slotte alle zedelijkheid berust en bovendien zal de vegetariër hem dankbaar zijn, als hij slechts opeet, wat langs dezen weg wordt gedood. Of het hem zal smaken? Wanneer een soldaat een ander in den oorlog doodschiet, dan is dat uit noodzaak, op oeconomische gronden, willen wij nu maar aannemen. Maar als hij zijn tegenstander ook nog *persoonlijk* berooft, dan maakt dit toch eenig verschil in ons gevoel, zou ik zeggen.

Wanneer de ethische vegetariër nu trouwens den eersten stap niet deed in bovengenoemden vorm, door zijn vleesch te laten staan, dan vrees ik, dat er nooit een eind zou komen aan het op den duur geheel overbodige kwellen van dieren, in den vorm van veeteelt enz.

En slechts van degenen, die dit inzien en toch niet vleescheten doorgaan, is die handeling volgens den vegetariër onzedelijk (tenzij het geschiedt om gezondheidsredenen). Wanneer echter iemand werkelijk eerlijk denkt, dat de dieren er voor zijn plezier zijn, te zijnen nutte, om er zich mee te voeden enz., dan kan hem dat moeilijk als kwaad toegerekend worden en men kan niet zeggen, dat hij van zijn standpunt minder goed handelt dan de lacto-vegetariër.

Het gebruik van vleesch, ei, melk enz. is geweldig overdreven door de physiologische wetenschap en heeft ongetwijfeld tengevolge gehad, dat het menschelijk darmkanaal werd verzwakt. Sterke darmkanalen verdragen uitstekend zuiver plantaardig voedsel. Mij dunkt, dat het voor de hand ligt, die versterking tot stand te brengen door vegetabiliën. Lang niet iedereen verdraagt dit echter nog geheel, maar door oefening zullen er meer komen. De sterken zullen dan reeds zuiver vegetabel leven, de zwakkeren nog lacto-(ovo)vegetabel. Langzamerhand *moet* dan de veestapel afnemen.

En zou dat onlogisch zijn?

M. i. handelt de ethische (lacto) vegetariër volstrekt logisch: Zedelijk, omdat hij slechts doodt uit oeconomische noodzaak, en bovendien van een physiologisch standpunt zedelijk, door *zijn* darmkanaal (of dat van zijn nakomelingen) voor te bereiden voor een geheel plantaardige voeding.

Warga, 12 Maart 1905.

B. SYBRANDY.